

Älykkään viivan mestari

Angoulême tarjoi tänä vuonna harvinaisen herkkupalan: Jules Feiffer, Yhdysvaltojen merkittävin poliittinen sarjakuvapiirtäjä vieraili ensimmäistä kertaa sarjakuvafestivaaleilla Euroopassa.

Feifferin käsikirjoitusluonnos julkaisemattomasta The Spirit-sarjakuvasta.

O HJELMALEHTISEEN merkitty "debatti" Feiffer/Wolinski (Ranskan "Feiffer", Wolinski piirtää poliittista satiirisarjaa *Le Nouvel Observatoire* -viikkolehden) osoittautui pikemminkin oppipojan ja mestarin tapaamiseksi: mestari piti huolta puhumisesta, oppipoika tyytyi nöyrästi kuuntelemaan kunnoittava kiitto silmissään 60-vuotispäiviään viettävä Feiffer pudotteli sanoja harvakseltaan newyorkilaisälykön tapan rytmittäen puhettaan poltteleamalla peukalonpaksuista havannalaissikaria. Jules Feiffer syntyi Bronxissa tammi-kuun 26. päivänä, 1929. Sarjakuvapiirtäjän uransa hän aloitti 17 vuotta myöhemmin avustajana Will Eisnerin legendaarisessa *Spirit*-lehdessä, jossa hän vuosina 1949-52 kirjoitti useimmat Spiritin seikkailuista. Feiffer kertoi menneensä kerran pyytämään Eisnerilta palkankorotusta; rahaa ei herunut, sensijaan hän sai käyttöönsä lehden takakannen. Näin syntyi Clifford-niminen pikkulapsista kertova sarja. Sen Feiffer sanoi lopettaneensa, kun huomasi Schulzin suoltavan samasta aiheesta paljon parempia juttuja.

Varusmiesvaivat

Vuosina 1951-53 Feiffer oli suorittamassa asepalvelusta Koreassa. Piirtäminen oli ainoa keino selviytyä hengissä armeijan aikokalleesta maailmasta. Sotilaselämästä oli tosin hyötyäkin: Korean koettelemukset herättivät Feifferissa satiirikon; nuorempana traditionaaliset seikkailusarjat olivat olleet hänelle henki ja elämä. Ryydyttävät ruotuväki vuodet synnyttivät sarjakuvan, totta kai; vuodesta -51 Feiffer piirsi juttuja Munro-nimisestä viisivuotiaasta jässikästä, joka huomaa tullessaan värvätyksi armeijan hallintokoneistossa sattuneen töppäyksen seurauksena. Koskapa sotailtoilla ei ole tapana myöntää virheitään, poika joutuu jäämään intin harmaisiin (tai vihreisiin kai tässä tapauksessa).

Lokakuussa 1955 Feiffer alkoi piirtää newyorkilaisten intellektuellipiirien arvostamaan *The Village Voice*-lehteen sarjaa, joka lopulta nosti hänet kuuluisuuteen. Sarjakuva oli aluksi nimeltään *Sick, sick, sick*. "Nimi ei ollut hyvä", Feiffer valittelee, "Arvostelijat väittivät heti, että piirtäisin vain sairaita tai hermoheikkoja tyyppejä, mikä ei ollut tarkoitukseni; kuvaamalla tavallisia ihmisiä ja heidän ongelmiaan, halusin paljastaa yhteiskunnan sairauden." Sarja sai muutamaa kuukautta myöhemmin toisen nimen: FEIFFER.

Piikkejä Ronnien ruusutarhassa

Vuodesta 1958 tämä taitava sosiaalitatiikka piirsi myös Playboyhin, hän on lisäksi kirjoittanut lukuisia näytelmiä, kirjan supersankareista (*The Great Comic Book Heroes*, 1967) sekä muutamia elokuvakäsikirjoituksia (esim. Robert Altmanin *"Kippari Kalle"* on hänen käsialaansa). Uusinta elokuvaansa Feiffer tekee Alain Resnaisin kanssa: se on tarina vanhenevasta amerikkalaisesta sarjakuvapiirtäjästä, joka saapuu Pariisiin. Feifferin satiiri on terävää yhteiskuntakriittikkä, joka pureutuu poliittisiin ja sosiaalisiin ongelmiin. Feiffer sanoo piirtävänsä nyttemmin kuitenkin etupäässä vain poliittisia piljoja: "Ihmissuhdeparodiassa on se vaara, että poimii liian subjektiivisia aiheita, jotka ovat myös usein liian ennalta-arvattavia. Poliittikka on paljon antoisampi alue. Varsinkin Reaganin hallintokausi oli mehukasta aikaa: ei ole vaikea olla satiirikko, jos maan poliittinen elämä muistuttaa 40-luvun Frank Capra -komedioita!"

Jussi Tuomola

Wolinski, Groensteen ja Feiffer Angoulêmesissa tänä vuonna.